01/04/2021

Η φωνή του ’21 που ενέπνευσε τους αγωνιστές της ΕΟΚΑ – Οι θυσίες και η συμβολή της Εκκλησίας

/ Επικαιρότητα

«Ήταν πρώτη Απριλίου της ΕΟΚΑ η αρχή, που ακούστηκε στην Κύπρο η φωνή του Διγενή…». Μια μέρα σαν σήμερα το 1955 ξεκίνησε επίσημα ο αγώνας της ΕΟΚΑ στην Κύπρο για την αποτίναξη της βρετανικής αποικιοκρατίας.

Εξήντα έξι χρόνια μετά, η Μεγαλόνησος, παραμένει ακρωτηριασμένη περιμένοντας τη δικαίωση απέναντι σε μια άλλη αδικία που υπέστη το 1974 με την εισβολή του Αττίλα, που είχε ως αποτέλεσμα το 36,2 % των εδαφών της νήσου των Αγίων και των Ηρώων να βρίσκεται μέχρι και σήμερα υπό τουρκική κατοχή.

Φέτος που συμπληρώνονται 200 χρόνια από την Εθνεγερσία του 1821 ο αγώνας αυτός μας δείχνει πως το φρόνημα των αγωνιστών του ’21 δεν έπαψε ποτέ να εμπνέει τις γενιές των Ελλήνων. Πόσο δε όταν ήταν εξίσου ιερός καθώς όπως

περιγράφουν οι αγωνιστές της ΕΟΚΑ *«με την βοήθειαν του Θεού, με πίστιν εις τον τίμιον αγώνα μας, με την συμπαράστασιν ολοκλήρου του Ελληνισμού και με την βοήθειαν των Κυπρίων, αναλαμβάνομεν τον αγώνα διά την αποτίναξιν του αγγλικού ζυγού»*. Μάλιστα, όπως επισημαίνει στο φετινό του μήνυμα ο υπουργός Παιδείας, Πολιτισμού, Αθλητισμού και Νεολαίας της Κύπρου, **Πρόδρομος Προδρόμου,** «ο ιερός όρκος στην οργάνωση της Κύπρου, τη θρυλική ΕΟΚΑ, συνιστούσε την κορυφαία στιγμή της μύησης στον Αγώνα και της ανάληψης δράσης, με τον ίδιο τρόπο που ο όρκος των Φιλικών και του Υψηλάντη ξεσήκωνε στον αγώνα υπέρ Πίστεως και Πατρίδος».

Με αυτή την πεποίθηση, λοιπόν, ξεκινούσε και αυτός ο αγώνας των Ελλήνων της Κύπρου. Επίκεντρο και αυτού του αγώνα η βαθιά πίστη του λαού μας στο Θεό. Συνεπώς, ο Απελευθερωτικός Αγώνας των Ελλήνων της Κύπρου είχε ως μοναδικό στόχο τη διεκδίκηση των εθνικών τους αιτημάτων. Στην πορεία του βάφτηκε με αίμα από τις θυσίες όσον έπεσαν αγωνιζόμενοι.

Ένας αγώνας γεμάτος θυσίες

Οι Βρετανοί κατακτητές της Μεγαλονήσου βρέθηκαν αντιμέτωποι με τις αντάρτικες ομάδες που οργάνωσε ο Κύπριος συνταγματάρχης **Γεώργιος Γρίβας Διγενής**. Μισή ώρα μετά τα μεσάνυχτα της 1ης Απριλίου όλες οι πόλεις της Κύπρου ξύπνησαν από τις δυνατές εκρήξεις. Μέλη της **ΕΟΚΑ** είχαν οργανώσει δολιοφθορές σε στόχους βρετανικών συμφερόντων. Πρώτος νεκρός ο μαθητής Μόδεστος Παντελής από το Λιοπέτρι ο οποίος σκοτώθηκε από ηλεκτροπληξία ενώ προσπαθούσε να κόψει ηλεκτροφόρα σύρματα, ώστε να διακόψει τον φωτισμό σε βρετανική βάση και να γίνει η επίθεση. Πρώτος καταζητούμενος ο Γρηγόρης Αυξεντίου, ο οποίος υπήρξε και ο υπαρχηγός της ΕΟΚΑ.

Στα τέσσερα χρόνια του αγώνα γράφτηκαν σελίδες απίστευτου ηρωισμού με τους Βρετανούς να οδηγούν στην αγχόνη και να εκτελούν νεαρά παιδιά που συμμετείχαν στην ΕΟΚΑ. Καραολής, Δημητρίου, Πατάτσος, Παναγίδης… Όλοι στάθηκαν μπροστά στην αγχόνη ψέλνοντας τον εθνικό ύμνο και φωνάζοντας ζήτω η Ελλάδα. Ο τελευταίος που απαγχονίστηκε ήταν ο 18χρονος μαθητής Ευαγόρας Παλληκαρίδης, στον οποίο η σημερινή Βασίλισσα της Αγγλίας Ελισάβετ αρνήθηκε να δώσει χάρη. Οι απαγχονισθέντες για να αποφευχθούν οι λαϊκές αντιδράσεις θάφτηκαν μέσα στο χώρο των φυλακών που σήμερα έχουν γίνει τόπος προσκυνήματος με την ονομασία **«Φυλακισμένα Μνήματα».** Πολιτικός ηγέτης της ΕΟΚΑ υπήρξε ο πρώτος Πρόεδρος της Κύπρου **Αρχιεπίσκοπος Μακάριος ο Γ΄,** ενώ μέλη της οργάνωσης διετέλεσαν οι μετέπειτα πρόεδροι Σπύρος Κυπριανού, Γλαύκος Κληρίδης και Τάσσος Παπαδόπουλος.

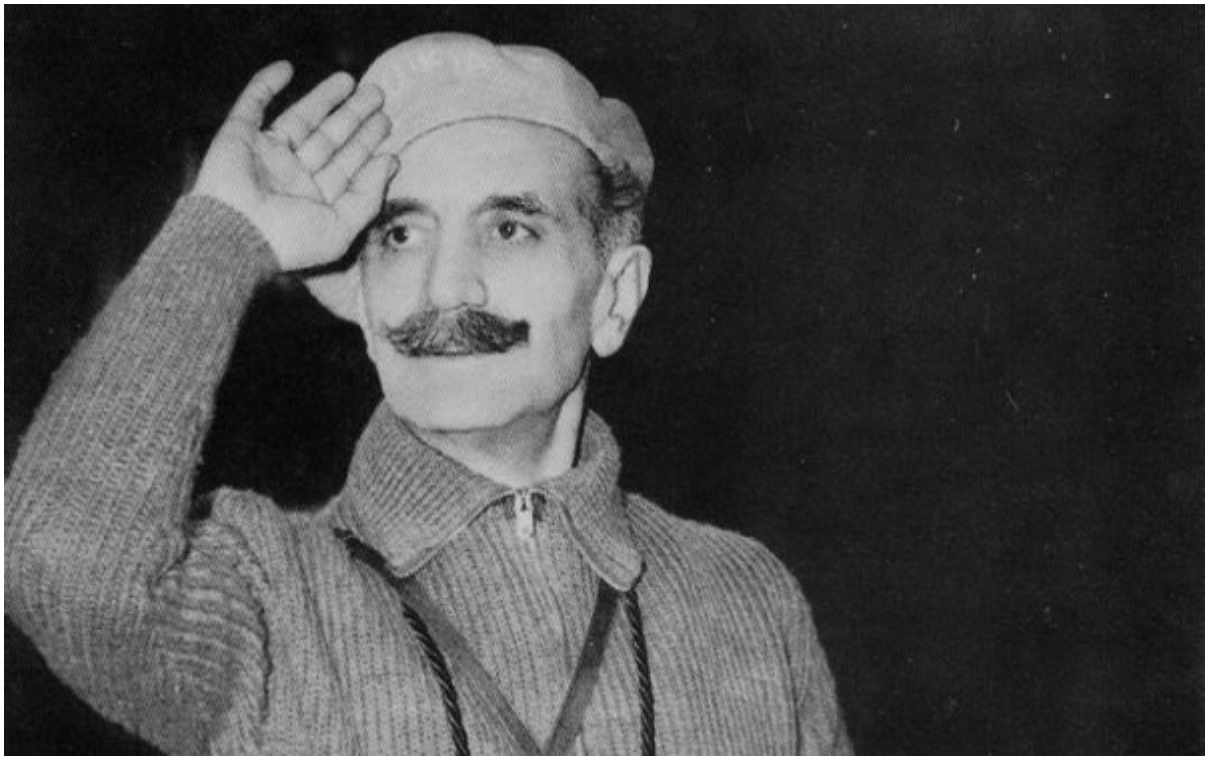

Η συμβολή της Εκκλησίας στον Αγώνα της ΕΟΚΑ

Τεράστια υπήρξε όμως η συμβολή και της Εκκλησίας στον αγώνα της ΕΟΚΑ. Οι Άγγλοι από την αρχή επέβαλαν σκληρά μέτρα για την καταστολή του αγώνα. Στο στόχαστρο βρέθηκε και η Εκκλησία με χαρακτηριστικό παράδειγμα τη σύλληψη και εξορία, στις 9 Μαρτίου 1956, του Αρχιεπισκόπου Μακαρίου στις Σεϋχέλλες.

Όπως σημειώνει **ο Κωστής Κοκκινόφτας,** στο έργο του η Συμβολή της Εκκλησία της Κύπρου στους Εθνικοαπελευθερωτικούς Αγώνες του 1821 και του 1955, *«εκτός από την Ιεραρχία της Εκκλησίας, που προετοίμασε τον Αγώνα, και τους πολυάριθμους κληρικούς των πόλεων και της κυπριακής υπαίθρου, οι οποίοι συμμετείχαν ενεργά, ξεχωριστή υπήρξε η συμβολή σε αυτόν και των μεγάλων Μονών του τόπου. Αναφέρεται, ενδεικτικά, η φιλοξενία που παρείχε η Αδελφότητα της Μονής Μαχαιρά στον Γρηγόρη Αυξεντίου και στους συντρόφους του, και στην κατά τρόπο μοναδικό σύνδεσή του με την ιστορική Μονή, αφού σε κρησφύγετο πλησίον των μοναστηριακών της κτισμάτων βρήκε ηρωικό θάνατο, στις 3 Μαρτίου 1957».*

Σημαντικό ρόλος διαδραμάτισε και η Μονή Κύκκου, η οποία υπήρξε από τους βασικούς χρηματοδότες της προετοιμασίας και διεξαγωγής του Αγώνα. Όπως αναφέρει ο ανωτέρω ερευνητής *«από διάφορες πηγές είναι γνωστό ακόμη, ότι η Μονή, στα πρώτα στάδια της έναρξής του, παρείχε καταφύγιο σε 35 περίπου αντάρτες, τόσο μέσα στο κτηριακό συγκρότημά της, όσο και στα 15 κρησφύγετα, που κατασκευάστηκαν σε παρακείμενες τοποθεσίες. Ανάμεσα στους αντάρτες, που τροφοδοτήθηκαν και διευκολύνθηκαν στις μετακινήσεις τους την περίοδο αυτή, περιλαμβάνονταν ο αρχηγός της ΕΟΚΑ και οι ήρωες Χαράλαμπος Μούσκος και Μάρκος Δράκος, γεγονός που κατέστησε την περιοχή κέντρο του Αγώνα».*

«Αι νεάνιδες της Κύπρου εφάνησαν πραγματικαί Σουλιώτισσες»

Ανάμεσα στους Αρχηγούς τού υπέρ πίστεως και πατρίδος επικού μας Αγώνα, τους πρωταγωνιστές και τους πρωτεργάτες, από τους μικρότερους μέχρι τους μεγαλύτερους αγωνιστές του υπέρτατου Χρέους, δεν θα μπορούσε να απουσιάζει η Ελληνίδα γυναίκα της Κύπρου, που έγραψε το δικό της έπος στην κυπριακή Ιστορία. Με σθένος αυταπάρνησης, αυτοθυσίας και φιλοπατρίας, με πνεύμα ετοιμότητας και αγωνιστικής προσφοράς, σύνεσης και προνοητικότητας, όπως και άκρας εχεμύθειας, ευστροφίας και αξιοθαύμαστης επιτηδειότητας, κατέθεσε την αρετή και την τόλμη της που θέλει η Ελευθερία, για να ευοδωθεί. Να πώς ο Διγενής στα Απομνημονεύματά περιγράφει την αγωνίστρια Ελληνίδα της Κύπρου : «Αι νεάνιδες της Κύπρου όχι μόνον δεν υστέρησαν εις τόλμην και αυτοθυσίαν, αλλά και εφάνησαν πραγματικαί Σπαρτιάτιδες, Σουλιώτισσες κα Μεσολογγίτισσες».

Τουρκική προκλητικότητα δίχως όρια

Την ώρα που εμείς τιμούμε τους ήρωες που έπεσαν για το ποθούμενο, δηλαδή την ένωση της Μεγαλονήσου με την Ελλάδα, η προκλητικότητα των Τούρκων συνεχίζεται. Αυτή τη φορά επέλεξαν όσον όπλο της προπαγάνδας τους μια τηλεοπτική σειρά. Συγκεκριμένα, σύμφωνα με το Sigma Live, στην ιστοσελίδα της τουρκικής ιστοσελίδας Trt Haber δημοσιεύτηκε ρεπορτάζ σχετικά με τη νέα σειρά του TRT με την ονομασία «Κάποτε στην Κύπρο», η οποία μεταφέρει στην οθόνη τα γεγονότα της τουρκοανταρσίας στη Κύπρο το 1963 και των ετών που ακολούθησαν, μέσα από τις ιστορίες «ηρώων των οποίων τα ονόματα γράφτηκαν με χρυσά γράμματα στην τ/κ ιστορία», βάσει των όσων υποστηρίζονται από τουρκικής πλευράς, βεβαίως.

Η σειρά θα κάνει πρεμιέρα σήμερα, ημερομηνία ορόσημο για τους Ελληνοκύπριους, αφού την 1η Απριλίου του 1955 ξεκίνησε ο αγώνας της ΕΟΚΑ για απελευθέρωση από τον αγγλικό ζυγό και ένωση με την Ελλάδα. Βασικός στόχος αυτής της σειράς, η οποία να σημειωθεί πως γυρίστηκε στη σκαλβωμένη Αμμόχωστο, δεν είναι άλλος από την αποδόμηση μορφών του Κυπριακού Αγώνα όπως του Αρχιεπίσκοπου Μακαρίου, του Γρίβα αλλά και της ΕΟΚΑ.

Επιμέλεια: Νικόλαος Ζαΐμης